

Rolnummer 5566
Arrest nr. 4/2014 van 16 januari 2014

A R R E S T

In zake : de prejudiciële vraag betreffende artikel 1053, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek, gesteld door het Arbeidshof te Brussel.

Het Grondwettelijk Hof,

samengesteld uit de voorzitters J. Spreutels en A. Alen, de rechters E. De Groot, L. Lavrysen, J.-P. Snappe, J.-P. Moerman, E. Derycke, T. Merckx-Van Goey, P. Nihoul, F. Daoût en T. Giet, en, overeenkomstig artikel 60*bis* van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, emeritus voorzitter M. Bossuyt, bijgestaan door de griffier P.-Y. Dutilleux, onder voorzitterschap van voorzitter J. Spreutels,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. Onderwerp van de prejudiciële vraag en rechtspleging

Bij arrest van 24 januari 2013 in zake de vof « Comptoir d'Escompte de Namur » tegen V.G. en A.R., in aanwezigheid van Sandrine Job, in haar hoedanigheid van schuldbemiddelaar, en in aanwezigheid van de bvba « APS » en anderen, waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 30 januari 2013, heeft het Arbeidshof te Brussel de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Schendt, gelet op de lacune in de wet die niet voorziet in een duidelijke, betrouwbare en officiële kennisgeving aan de partijen ten aanzien van de modaliteiten en termijnen van beroep,

- artikel 1053, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek, eventueel in samenhang gelezen met artikel 1675/16, §§ 3 en 4, vierde lid, van het Gerechtelijk Wetboek, in de interpretatie volgens welke alle partijen – zelfs de niet in beroep gedagvaarde of niet in beroep komende partijen – op straffe van niet-toelaatbaarheid van het hoger beroep binnen de termijn van hoger beroep in de zaak dienen te worden betrokken,

- de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, gecombineerd met artikel 6.1 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden,

in zoverre :

- het ertoe leidt de partijen bij het hoger beroep zonder redelijke verantwoording verschillend te behandelen naargelang dat hoger beroep betrekking heeft op een uitspraak die een splitsbaar of onsplitbaar karakter heeft : in het geval van een splitsbaar geschil kan de eiser in hoger beroep (of elke partij bij het hoger beroep) tot aan de sluiting van de debatten de gemeenverklaring van het vonnis vorderen; in het geval van een onsplitbaar geschil dient die vordering noodzakelijkerwijs te worden ingesteld binnen de termijn van hoger beroep;

- het op onevenredige wijze afbreuk doet aan het recht van toegang tot een rechtbank, zoals gewaarborgd bij artikel 6.1 van het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, ten opzichte van de doelstelling van de bepaling, terwijl de verweten tekortkoming geen nadeel berokkent en het aan de formaliteit toegewezen doel *in fine* bereikt is ? ».

Memories zijn ingediend door :

- de vof « Comptoir d'Escompte de Namur », met zetel te 5004 Bouge, rue de l'Institut 1;

- V.G. en A.R.;

- de Ministerraad.

V.G. en A.R. hebben ook een memorie van antwoord ingediend.

Op de openbare terechtzitting van 12 november 2013 :

- zijn verschenen :

. Mr. V. Carlier, advocaat bij de balie te Namen, voor de vof « Comptoir d'Escompte de Namur »;

. Mr. B. Derweduez, advocaat bij de balie te Nijvel, voor V.G. en A.R.;

. Mr. A.-S. Verriest *loco* Mr. P. Schaffner, advocaten bij de balie te Brussel, voor de Ministerraad;

- hebben de rechters-verslaggevers J.-P. Moerman en T. Merckx-Van Goey verslag uitgebracht;

- zijn de voornoemde advocaten gehoord;

- is de zaak in beraad genomen.

De bepalingen van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. *De feiten en de rechtspleging in het bodemgeschil*

Op 28 juli 2011 spreekt de Arbeidsrechtbank te Nijvel de sluiting uit van de procedure tot collectieve schuldenregeling waartoe de geïntimeerde partijen voor de verwijzende rechter werden toegelaten op 16 mei 2002. Dezelfde Rechtbank beveelt ook een totale kwijtschelding van schulden, in kapitaal, intresten en kosten, voor het niet-terugbetaalde gedeelte van de schulden.

In totaal hebben de personen die schuldbemiddeling genieten 2 400 euro bestemd voor de terugbetaling van hun schulden, terwijl het totaalbedrag van de schuldvorderingen te hunnen laste 61 857,89 euro bedraagt. De enige bestaansmiddelen van het gezin zijn de werkloosheidsuitkering van de echtgenote, ten belope van 647 euro. De schuldenaars bezitten niettemin een onroerend goed, dat zij bewonen.

De vof « Comptoir d'Escompte de Namur », appellante voor de verwijzende rechter, tekent hoger beroep aan tegen het vonnis van 28 juli 2011. Het verzoekschrift tot hoger beroep van 23 augustus 2011 is alleen gericht tegen de personen die schuldbemiddeling genieten en de schuldbemiddelaar. Bij wege van conclusies maakt de appellante melding van de neerlegging van een verzoekschrift tot gemeenverklaring van het te wijzen arrest ten aanzien van de andere partijen. Op 20 januari 2012 legt zij in die zin een verzoekschrift neer bij de griffie van het verwijzende rechtscollege.

De appellante voor de verwijzende rechter betwist de door de eerste rechter bevolen kwijtschelding van schulden terwijl de schuldenaar niet zulk een verzoek had ingediend, of althans zonder dat zij daarvan op de hoogte werd gesteld. Zij is bovendien van mening dat zulk een beslissing het noodzakelijk zou hebben gemaakt de verkoop te overwegen van alle voor beslag vatbare goederen van de personen die schuldbemiddeling genieten, met inbegrip van het onroerend goed dat zij bezitten, wat niet zou zijn gebeurd.

De geïntimeerde partijen voor de verwijzende rechter zijn van mening dat het hoger beroep onontvankelijk is krachtens artikel 1053 van het Gerechtelijk Wetboek omdat alle partijen niet in de zaak zijn betrokken binnen de termijn voor hoger beroep, terwijl het geschil onsplitsbaar is.

De verwijzende rechter doet opmerken dat artikel 1053 van het Gerechtelijk Wetboek een bepaling van openbare orde is en dat het geschil te dezen onsplitsbaar is.

Hij wijst verder nog erop dat van het bestreden vonnis aan de partijen kennis is gegeven op 1 augustus 2011 en dat het eerste verzoekschrift, ook al is het ingediend binnen de wettelijke termijn, evenwel niet de andere schuldeisers van de personen die schuldbemiddeling genieten, beoogde. Het tweede verzoekschrift tot hoger beroep, ook al betreft het alle andere schuldeisers van de personen die schuldbemiddeling genieten in de zaak om het arrest gemeen te laten verklaren aan al die partijen, is ingediend buiten de wettelijke termijn voor hoger beroep, maar vóór de sluiting van de debatten.

De letterlijke tekst van artikel 1053 van het Gerechtelijk Wetboek en ook de meerderheid van de rechtsleer brengen ertoe het hoger beroep als onontvankelijk te beschouwen in zoverre het tweede verzoekschrift is ingediend na het verstrijken van de wettelijke termijn. Dat geldt des te meer omdat het Hof van Cassatie zich bij zulk een standpunt lijkt aan te sluiten. In geval van een splitsbaar geschil daarentegen mag, krachtens artikel 812 van het Gerechtelijk Wetboek, een verzoekschrift in hoger beroep tot gemeenverklaring van het te wijzen arrest worden ingediend tot de sluiting van de debatten.

Niettemin zijn bepaalde auteurs van mening dat, in zoverre artikel 1053 van het Gerechtelijk Wetboek een onderscheid maakt tussen de in beroep komende en in beroep gedagvaarde partijen en de anderen, door voor elk van die partijen in specifieke regels te voorzien, de niet in beroep komende of niet beroep gedagvaarde partijen tot aan de sluiting van de debatten in de zaak zouden moeten kunnen worden betrokken.

De verwijzende rechter merkt op dat, vóór de invoering van het Gerechtelijk Wetboek, de rechtspraak van het Hof van Cassatie in die zin was vastgelegd en dat de parlementaire voorbereiding van het Gerechtelijk Wetboek niet toelaat te begrijpen waarom en in welk opzicht artikel 1053 van het Gerechtelijk Wetboek de vroegere rechtspraak van het Hof van Cassatie zou moeten wijzigen.

De verwijzende rechter onderstreept voorts nog het belang van de impact van zulk een procedurele verplichting inzake collectieve schuldenregeling, waarbij een groot aantal partijen belang hebben. Bovendien worden de beslissingen inzake collectieve schuldenregeling door de griffie van de rechtbank aan de partijen ter kennis gebracht en doet die kennisgeving de beroepstermijn ingaan. De vonnissen die ter zake bij verstek zijn gewezen, zijn ten slotte niet vatbaar voor verzet.

Het verwijzende rechtscollege doet opmerken dat de wetgever niet eist dat informatie betreffende de toepassing van artikel 1053 van het Gerechtelijk Wetboek wordt opgenomen in de kennisgeving van de in eerste aanleg genomen beslissing. Het herinnert verder nog aan de rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens betreffende artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, krachtens welke de nationale overheden geen blijk mogen geven van een overdreven formalisme op procedureel vlak.

Volgens de verwijzende rechter kan met de verplichting om alle partijen in de zaak in hoger beroep te betrekken, worden vermeden dat, in geval van een onplitsbaar geschil, de gezamenlijke tenuitvoerlegging van onderscheiden beslissingen materieel onmogelijk is. Dat doel zou evenwel volgens de verwijzende rechter op een even doeltreffende wijze worden bereikt indien het hoger beroep tot tussenkomst of tot gemeenverklaring van het te wijzen arrest kon worden ingesteld tot aan de sluiting van de debatten, zoals de rechtspraak van het Hof van Cassatie die voorafgaat aan de invoering van het Gerechtelijk Wetboek zou aantonen.

De verwijzende rechter onderstreept dat een vordering tot gemeenverklaring van het te wijzen arrest een bewarend karakter heeft en dat zij doorgaans, overeenkomstig artikel 812 van het Gerechtelijk Wetboek, kan worden ingesteld tot de sluiting van de debatten, mits de rechten van de verdediging in acht worden genomen.

Volgens de verwijzende rechter zou het onontvankelijk verklaren van het hoger beroep te dezen ertoe leiden dat de appellante het recht wordt ontzegd om een contradictoir heronderzoek te verkrijgen van de beslissing van de eerste rechter, ten aanzien waarvan die partij haar argumenten nog niet heeft kunnen doen gelden omdat de beslissing van de eerste rechter voortvloeit uit een vordering van de schuldbemiddelaar tot herziening van de gerechtelijke aanzuiveringsregeling en omdat uit het dossier van de procedure niet volgt dat een verzoek tot sluiting van de procedure tot collectieve schuldenregeling is geformuleerd of aan de tegenspraak van de partijen is onderworpen.

De verwijzende rechter acht het bijgevolg noodzakelijk de voormelde prejudiciële vraag te stellen.

III. *In rechte*

- A -

A.1.1. De appellante voor de verwijzende rechter doet opmerken dat artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens de verplichting oplegt dat eenieder daadwerkelijk toegang moet kunnen hebben tot het gerecht dankzij een voldoende informatie en een procedure die niet al te zwaar of buitensporig complex is.

Diezelfde partij is van mening dat de wetgever niet voorziet in enige informatie over het aanvangspunt van de beroepstermijn en dat het, zonder informatie daarover, voor een rechtzoekende niet mogelijk is om binnen een termijn van een maand beroep in te stellen tegen de talrijke personen die bij een collectieve schuldenregeling betrokken zijn.

A.1.2. Bovendien is de appellante voor de verwijzende rechter van mening dat de verplichting om een groot aantal verzoekschriften tot hoger beroep op te stellen overdreven zwaar is, hetgeen de wetgever overigens in zekere mate heeft ingezien aangezien hij het noodzakelijk heeft geacht de kennisgeving van de oproepingen ten aanzien van alle partijen bij de procedure tot collectieve schuldenregeling toe te vertrouwen aan de griffie van de arbeidsrechtbank.

Volgens de appellante vormt het opleggen van een dergelijke administratieve last onder strikte termijnvoorwaarden een kennelijke discriminatie tussen splitsbare en onsplitbare geschillen.

A.2.1. De geïntimeerde partijen voor de verwijzende rechter antwoorden dat de appellante in het kader van een onsplitbaar geschil zich niet in een situatie bevindt die vergelijkbaar is met die van de appellante in het kader van een splitsbaar geschil, zodat de prejudiciële vraag geen antwoord zou behoeven.

A.2.2. In ondergeschikte orde wijzen diezelfde partijen erop dat het verschil in behandeling niet voortvloeit uit de in het geding zijnde bepaling, maar uit de handelwijze van de rechtzoekende, die de voorschriften van artikel 1053 van het Gerechtelijk Wetboek volkomen in acht zou kunnen nemen en zijn hoger beroep op die manier ontvankelijk zou kunnen maken. Die partijen oordelen dat een professionele kredietverlener in staat moet zijn om, in zijn inleidend verzoekschrift tot hoger beroep, alle partijen in het geding voor de eerste rechter aan te geven. Zij zijn van mening, op grond van het arrest nr. 92/2007 van het Hof, dat de vereiste om alle partijen met een belang dat in strijd is met dat van een van de schuldeisers van de boedel in de zaak te betrekken, niet onevenredig is.

A.2.3. De geïntimeerde partijen voor de verwijzende rechter onderstrepen nog dat, ook al beroept het verwijzende rechtscollege zich op het ontbreken van een wettelijke vermelding met betrekking tot de rechtsmiddelen die openstaan tegen de beslissing van de eerste rechter, de vraag die het stelt niet daarop gericht is.

In elk geval zijn die partijen van oordeel dat, van de griffiers eisen dat zij nagaan of een geschil al dan niet onsplitbaar is om, in de kennisgeving, de voorwaarden te vermelden waaronder hoger beroep kan worden ingesteld tegen de ter kennis gebrachte beslissing, erop zou neerkomen hun een rol van juridisch adviseur toe te kennen en zou ingaan tegen de wil om de administratieve last van de griffies die belast zijn met de dossiers inzake collectieve schuldenregeling te verminderen.

Die partijen beklemtonen voorts, met verwijzing naar het arrest nr. 40/2007, dat het Hof reeds zou hebben aangenomen dat de keuze van de wetgever om bepaalde bijzonderheden betreffende de modaliteiten van het beroep niet aan te geven, geen onevenredige gevolgen heeft.

A.2.4. De geïntimeerde partijen voor de verwijzende rechter onderstrepen ten slotte dat de appellante vertegenwoordigd was voor de eerste rechter.

A.3.1. De Ministerraad herinnert eraan dat, sinds de invoering van het Gerechtelijk Wetboek, het inleidende verzoekschrift tot hoger beroep veronderstelt, in het kader van een onsplitbaar geschil, dat alle partijen in de zaak worden betrokken vóór het verstrijken van de termijn voor hoger beroep.

Hij onderstreept eveneens dat artikel 1675/16 van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt, in afwijking van het gemeen recht, dat de kennisgeving, door de griffie, van de beslissing in eerste aanleg de beroepstermijn doet lopen. De appelland moet bijgevolg zijn verzoekschrift tot hoger beroep indienen, ten aanzien van alle partijen – zelfs die welke niet in beroep zijn gedagvaard noch de in beroep komende partijen – binnen die wettelijke termijn, vanaf de kennisgeving van de beslissing in eerste aanleg.

Bovendien wijst de Ministerraad erop dat de wetgever, inzake collectieve schuldenregeling, in geen enkele informatieplicht heeft voorzien wat betreft de modaliteiten voor het instellen van het hoger beroep, in tegenstelling tot de sociale aangelegenheden.

A.3.2. Volgens de Ministerraad bevinden de in de prejudiciële vraag vergeleken categorieën van rechtzoekenden zich in vergelijkbare situaties. Hij is eveneens van mening dat het verschil in behandeling op een objectief criterium is gegrond, namelijk het splitsbare of onsplitbare karakter van het hoger beroep.

A.3.3. De Ministerraad is verder nog van mening dat de wetgever een legitiem doel heeft nagestreefd door te trachten te voorkomen dat onontwarbare situaties zouden ontstaan die zouden zijn veroorzaakt door twee gerechtelijke beslissingen die onmogelijk tegelijkertijd zouden kunnen worden uitgevoerd.

Door het criterium van de onsplitbaarheid van het geschil te hanteren, zou de wetgever overigens gebruik hebben gemaakt van een pertinent criterium omdat het zou toelaten de zaken met een mogelijk risico van incoherentie tussen de in eerste aanleg gewezen gerechtelijke beslissing en de in hoger beroep gewezen beslissing te identificeren.

De Ministerraad onderstreept verder nog dat de procedurele verplichting die aan de appelland door de in het geding zijnde bepaling wordt opgelegd, toelaat, in het geval van een onsplitbaar geschil, die tegengestelde beslissingen te vermijden.

A.3.4. De Ministerraad is ook van mening dat het verschil in behandeling geen onevenredige gevolgen heeft.

In tegenstelling tot de verwijzende rechter oordeelt hij dat de in het geding zijnde procedurele regel geen overdreven formalisme is. Hij herinnert eraan dat het recht op toegang tot de rechter niet absoluut is en dat de in het geding zijnde bepaling het recht op hoger beroep van de rechtzoekende enkel onderwerpt aan bepaalde voorwaarden, zonder het hem te ontnemen.

Volgens de Ministerraad wordt aan die conclusie geen afbreuk gedaan door de omstandigheid dat de termijn voor hoger beroep loopt vanaf de kennisgeving van de beslissing in eerste aanleg, noch door het feit dat de algemene regel het mogelijk maakt een partij in de zaak te betrekken tot de sluiting van de debatten. De Ministerraad wijst erop dat het Gerechtelijk Wetboek tal van afwijkende regels bevat zonder dat die op zich ongerechtvaardigde inbreuken zijn op het recht van toegang tot de rechter, en dat de wetgever daarnaast over een ruime beoordelingsmarge op dat gebied beschikt.

De Ministerraad onderstreept voorts nog dat van de appelland enkel wordt geëist dat hij de door het Gerechtelijk Wetboek duidelijk en expliciet vastgelegde vereisten kent, zodat een dergelijke verplichting niet onevenredig lijkt, zelfs niet in het kader van een geschil inzake collectieve schuldenregeling.

A.3.5. De Ministerraad is ook van mening dat het ontbreken van informatie betreffende de modaliteiten van het hoger beroep, in de kennisgeving van de eerste beslissing, niet tot een andere conclusie kan leiden. Hij verwijst in dat verband naar het arrest nr. 40/2007 van het Hof.

A.3.6. In ondergeschikte orde stelt de Ministerraad het Hof voor te opteren voor een verzoenende interpretatie van de in het geding zijnde bepaling, krachtens welke zij de appelland zou toestaan om, in het kader van een verzoekschrift tot gemeenverklaring van het te wijzen arrest, de niet in beroep komende en niet in beroep gedagvaarde partijen in de zaak te betrekken tot de sluiting van de debatten.

- B -

B.1.1. Artikel 1053 van het Gerechtelijk Wetboek bepaalt :

« Wanneer het geschil onsplitsbaar is, moet hoger beroep gericht worden tegen alle partijen wier belang in strijd is met dat van de eiser in hoger beroep.

Deze moet bovendien de andere niet in beroep komende, niet in beroep gedagvaarde of niet opgeroepen partijen binnen de gewone termijnen van hoger beroep en ten laatste voor de sluiting van de debatten in de zaak betrekken.

Bij niet-inachtneming van de in dit artikel gestelde regels wordt het hoger beroep niet toegelaten.

De beslissing kan worden tegengeworpen aan alle in de zaak betrokken partijen ».

B.1.2. Artikel 31 van hetzelfde Wetboek bepaalt :

« Het geschil is enkel onsplitsbaar, in de zin van de artikelen 735, § 5, 747, § 2, zevende lid, 1053, 1084 en 1135, wanneer de gezamenlijke tenuitvoerlegging van de onderscheiden beslissingen waartoe het aanleiding geeft, materieel onmogelijk zou zijn ».

B.1.3. Artikel 812 van hetzelfde Wetboek bepaalt :

« Tussenkost kan geschieden voor alle gerechten, ongeacht de vorm van de rechtspleging, zonder dat echter reeds bevolen onderzoeksverrichtingen afbreuk mogen doen aan de rechten van de verdediging.

Tussenkost tot het verkrijgen van een veroordeling kan niet voor de eerste maal plaatsvinden in hoger beroep ».

B.2.1. Het Hof wordt ondervraagd over de bestaanbaarheid, met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 6.1 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, van artikel 1053, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek in zoverre die bepaling de partijen bij het hoger beroep verschillend behandelt naargelang dat hoger beroep betrekking heeft op een splitsbaar of onsplitsbaar geschil en in zoverre zij op onevenredige wijze afbreuk zou doen aan het bij artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens gewaarborgde recht op toegang tot de rechter.

B.2.2. De verwijzende rechter gaat uit van de premisse dat het voor hem hangende geschil met betrekking tot een procedure van collectieve schuldenregeling een onsplitsbaar geschil in de zin van artikel 31 van het Gerechtelijk Wetboek is.

Hij is eveneens van oordeel dat de in het geding zijnde bepaling, in tegenstelling tot wat artikel 812 van het Gerechtelijk Wetboek in verband met de splitsbare geschillen bepaalt, vereist dat in het verzoekschrift tot hoger beroep alle partijen, zelfs die welke geen belang hebben dat in strijd is met dat van de eiser in hoger beroep, binnen de termijn van hoger beroep in de zaak moeten worden betrokken, en dat een vordering tot gemeenverklaring van het te wijzen arrest, die na het verstrijken van de wettelijke termijn maar vóór de sluiting van de debatten is ingesteld, onontvankelijk moet worden verklaard.

Het is in die interpretatie dat het Hof de prejudiciële vraag beantwoordt.

B.2.3. Uit de verwijzingsbeslissing blijkt bovendien dat de door de geïntimeerde partijen voor de verwijzende rechter opgeworpen exceptie van niet-ontvankelijkheid berust op het feit dat de appellante de andere schuldeisers van de schuldenaars die schuldbemiddeling genieten, partijen in het geding voor de eerste rechter, na het verstrijken van de wettelijke termijn van hoger beroep maar vóór de sluiting van de debatten in de zaak heeft betrokken.

B.3. Ter ondersteuning van zijn prejudiciële vraag vermeldt de verwijzende rechter eveneens artikel 1675/16, §§ 3 en 4, vierde lid, van het Gerechtelijk Wetboek. Zoals het op het voor de verwijzende rechter hangende geschil van toepassing is, bepaalt dat artikel :

« § 1. Alle oproepingen in het raam van de procedure van de collectieve schuldenregeling worden door de griffier bij gewone brief ter kennis gebracht.

§ 2. De volgende uitspraken worden door de griffier bij gerechtsbrief ter kennis gebracht :

- 1° de beschikking van toelaatbaarheid, bedoeld in artikel 1675/6;
- 2° alle uitspraken die de collectieve schuldenregeling beëindigen of herroepen;
- 3° de herroeping van de beschikking van toelaatbaarheid, bedoeld in artikel 1675/15;
- 4° de uitspraken inzake het derdenverzet tegen de beschikking van toelaatbaarheid, bedoeld in artikel 1675/6.

§ 3. Alle overige uitspraken worden door de griffier bij een ter post aangetekende brief ter kennis gebracht.

§ 4. De uitspraken zijn uitvoerbaar bij voorraad, niettegenstaande hoger beroep en zonder borgstelling.

Behalve wat de in artikel 1675/6 bedoelde beschikking van toelaatbaarheid betreft en zonder dat, in deze veronderstelling, artikel 1122, tweede lid, 3°, kan worden ingeroepen, zijn die uitspraken niet vatbaar voor derdenverzet.

De vonnissen en arresten die bij verstek werden gewezen zijn niet vatbaar voor verzet.

De kennisgeving van de uitspraken geldt als betekening ».

B.4. De geïntimeerde partijen voor de verwijzende rechter zijn van mening dat de in de prejudiciële vraag beoogde categorieën van personen niet voldoende vergelijkbaar zijn.

Wanneer de toegang tot een rechter voor één categorie van personen wordt belemmerd, kan die categorie van personen echter worden vergeleken met elke categorie van personen waarvoor de toegang tot een rechter niet wordt belemmerd.

B.5. Het verschil in behandeling tussen bepaalde categorieën van personen dat voortvloeit uit de toepassing van verschillende procedureregels in verschillende omstandigheden, houdt op zich geen discriminatie in. Van discriminatie zou slechts sprake zijn indien het verschil in behandeling dat voortvloeit uit de toepassing van die procedureregels een onevenredige beperking van de rechten van de daarbij betrokken personen met zich zou meebrengen.

B.6.1. Het recht op toegang tot de rechter, dat een onderdeel is van het recht op een eerlijk proces, kan worden onderworpen aan ontvankelijkheidsvoorwaarden, met name wat betreft het instellen van een rechtsmiddel. Die voorwaarden mogen echter niet ertoe leiden dat het recht op zodanige wijze wordt beperkt dat de kern ervan wordt aangetast. Dit zou het geval zijn wanneer de beperkingen geen wettig doel nastreven of indien er geen redelijk verband van evenredigheid bestaat tussen de aangewende middelen en het nagestreefde doel.

De verenigbaarheid van die beperkingen met het recht op toegang tot een rechterlijke instantie hangt af van de bijzonderheden van de in het geding zijnde procedure en wordt beoordeeld in het licht van het proces in zijn geheel (EHRM, 24 februari 2009, *L'Erablière* t. België, § 36; 29 maart 2011, *R.T.B.F.* t. België, § 69).

B.6.2. Meer in het bijzonder zijn de regels betreffende de vormvoorschriften en termijnen om beroep in te stellen gericht op een goede rechtsbedeling en het weren van de risico's van rechtsonzekerheid. Die regels mogen de rechtzoekenden echter niet verhinderen de beschikbare rechtsmiddelen te doen gelden.

Bovendien « dienen de rechtbanken, door de procedureregels toe te passen, zowel een overdreven formalisme dat afbreuk zou doen aan het eerlijke karakter van de procedure, als een buitensporige soepelheid die zou leiden tot het afschaffen van de bij de wet vastgestelde procedurele vereisten, te vermijden » (EHRM, 26 juli 2007, *Walchli* t. Frankrijk, § 29; 25 mei 2004, *Kadlec en anderen* t. Tsjechische Republiek, § 26). « Het recht op toegang tot een rechter wordt immers aangetast wanneer de reglementering ervan niet langer de doelstellingen van de rechtszekerheid en de behoorlijke rechtsbedeling dient en een soort van hinderpaal vormt die de rechtzoekende verhindert zijn geschil ten gronde door het bevoegde rechtscollege beslecht te zien » (EHRM, 24 mei 2011, *Sabri Gunes* t. Turkije, § 58; 13 januari 2011, *Evaggelou* t. Griekenland, § 19).

B.7.1. Vóór de invoering van het Gerechtelijk Wetboek was de appellant in het kader van een onsplitsbaar geschil ertoe gehouden alle partijen wier belangen niet in strijd waren met de zijne, in de zaak te betrekken, maar hij was ertoe gemachtigd zulks te doen tot de sluiting van de debatten (Cass., 18 september 1947, *Arr. Cass.*, 1947-1948, p. 275).

B.7.2. Tijdens de parlementaire voorbereiding van het Gerechtelijk Wetboek werd de in het geding zijnde bepaling als volgt verantwoord :

« Het beginsel dat door artikel 1053 wordt bevestigd stemt overeen met wat de rechtsleer en de rechtspraak ons leren. Wanneer een geding onsplitsbaar is moet hij die een rechtsmiddel aanwendt alle partijen die een belang hebben verdedigd dat met het zijne strijdig is in de zaak oproepen. Hij moet bovendien diegenen die met hem samen in de zaak belang hebben en geen rechtsmiddel hebben aangewend oproepen voor gemeenverklaring van het vonnis. Die regels stemmen overeen met een vaste rechtspraak van het Hof van cassatie, sedert zijn arrest van 18 september 1947.

De rechtsleer neemt voor het overige aan dat het beroep tot gemeenverklaring van het vonnis, waarvan de uitwerking overigens beperkt is, kan ingesteld worden door de partij die het rechtsmiddel aanwendt tot bij de sluiting van de debatten. De tekst stelt dit ook uitdrukkelijk.

De regels die gesteld worden in artikel 1053 verschillen nochtans op enkele punten van het stelsel dat het Hof van cassatie heeft gevestigd.

Volgens dit laatste kan de niet-ontvankelijkheid die afgeleid wordt uit de niet-inachtneming van de voorgaande regels, niet ambtshalve door de rechter worden opgeworpen. Dit is een gevolg van het feit dat de exceptie van het gewijsde niet van openbare orde is, en dus moet ingeroepen worden door de partij die er zich op beroept. In het stelsel van het ontworpen wetboek daarentegen vloeien de regels van de onsplitsbaarheid niet voort uit de ontleding van het begrip van het gezag van het gewijsde, maar bijzonder uit het begrip onsplitsbaarheid in de burgerlijke rechtspleging. Volgens de bepaling van artikel 31, is het geding onsplitsbaar wanneer het voorwerp is van verschillende beslissingen en het materieel onmogelijk is deze samen uit te voeren. Het middel dat wordt afgeleid uit het niet in de zaak brengen van alle partijen in het geval van onsplitsbaarheid, zal eventueel ambtshalve worden opgeworpen daar de partijen er in ieder geval toe in staat moeten gesteld worden hun opmerkingen te laten gelden [...].

Krachtens artikel 1053 moet beroep worden aangetekend binnen de beroepstermijn, tegen alle partijen die een belang hebben dat strijdig is met dat van de eiser in beroep; het in de zaak brengen van de andere partijen kan plaats hebben binnen de beroepstermijn en ten laatste tot aan de sluiting van de debatten. Op dit punt wijkt het ontwerp, ter vereenvoudiging, ook af van de oplossing die door het Hof van cassatie was toegelaten. Het ligt voor de hand dat de medebelanghebbende die zo in de zaak wordt geroepen, geen rechten kan laten gelden die verschillen van die van de oorspronkelijke eiser in beroep, tenzij hij eventueel incidenteel beroep instelt » (*Parl. St.*, Senaat, 1963-1964, nr. 60, p. 249).

B.7.3. Daaruit volgt dat de verplichting om de niet in beroep komende of niet in beroep gedagvaarde partijen wier belang niet in strijd is met dat van de eiser in hoger beroep, binnen de wettelijke termijn van hoger beroep in de zaak te betrekken, wordt verantwoord vanuit een bekommernis om vereenvoudiging van de procedureregels.

B.8.1. Door te waken over het uitvoerdigen van eenvoudige procedureregels waarvan de inachtneming gemakkelijk kan worden nagegaan door de rechtscollages, streeft de wetgever een legitiem doel na.

Het Hof dient evenwel erover te waken dat de in het geding zijnde maatregel niet op onevenredige wijze afbreuk doet aan het recht op toegang tot de rechter, met name gezien de gevolgen die de schending ervan kan teweegbrengen voor de situatie van de gedingvoerende partijen.

B.8.2. Daarentegen staat het niet aan het Hof maar aan het verwijzende rechtscollege erover te waken dat het, rekening houdend met alle elementen die eigen zijn aan het specifieke geschil dat erbij aanhangig is gemaakt, de in het geding zijnde bepaling niet op een overdreven formalistische wijze toepast, in strijd met artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens.

In dat verband zal de verwijzende rechter rekening kunnen houden met niet alleen de ontstentenis van enige informatie betreffende de beroepstermijnen of -modaliteiten in de kennisgeving van het vonnis in eerste aanleg (zie, *mutatis mutandis*, EHRM, 31 januari 2012, *Assunção Chaves* t. Portugal, §§ 80-88), maar ook met de informatieve rol die de griffie van het verwijzende rechtscollege in beginsel dient te vervullen bij de ontvangst van een verzoekschrift tot hoger beroep (zie, *mutatis mutandis*, EHRM, 26 juli 2007, *Walchli* t. Frankrijk, § 35).

B.9.1. De in het geding zijnde bepaling is in duidelijke en voorzienbare bewoordingen opgesteld en maakt het de rechter in hoger beroep mogelijk om vanaf de aanvang van het rechtsgeding een totaalbeeld te hebben van de inzet van het onsplitsbare geschil waarvan hij kennis moet nemen, en bijgevolg het goede verloop van de rechtspleging te bevorderen.

Daarenboven brengt de verplichting om alle niet in beroep komende of niet in beroep gedagvaarde partijen binnen de wettelijke termijn van één maand vanaf de kennisgeving van het vonnis in eerste aanleg in de zaak te betrekken, geen aanzienlijke moeilijkheden met zich mee voor de appellante voor de verwijzende rechter aangezien die partijen haar bekend zijn, zij door een advocaat werd vertegenwoordigd en de termijn van hoger beroep niet dermate kort is dat hij de aanwending van dat rechtsmiddel buitensporig moeilijk of onmogelijk zou maken.

B.9.2. Voor het overige, zoals het Hof bij zijn arrest nr. 40/2007 van 15 maart 2007 heeft geoordeeld, brengt de omstandigheid dat de in artikel 1675/16 van het Gerechtelijk Wetboek bedoelde kennisgeving niet de in artikel 792, derde lid, van het Gerechtelijk Wetboek bedoelde verplichte vermeldingen bevat, geen onevenredige beperking van de rechten van de betrokken rechtzoekenden teweeg.

Het Hof heeft onder meer geoordeeld dat de aard van het contentieux met betrekking tot de collectieve schuldenregeling, in tegenstelling tot de geschillen waarbij sociaal verzekerden in het geding worden gebracht, kon verantwoorden dat dergelijke vermeldingen niet voorkomen in de kennisgeving van de in eerste aanleg gewezen beslissing. Op dezelfde wijze kan dat soort van contentieux, van louter vermogensrechtelijke aard, niet nuttig worden vergeleken met een geschil met betrekking tot de ontzetting uit het ouderlijk gezag en de plaatsing van een minderjarig kind met het oog op zijn adoptie, waarover het Europees Hof zich in zijn voormelde arrest *Assunção Chaves* t. Portugal heeft uitgesproken.

B.9.3. Daaruit volgt dat er een redelijk verband van evenredigheid bestaat tussen de aangewende middelen en het nagestreefde doel (zie, *mutatis mutandis*, EHRM, beslissing, 21 november 2000, *Comité des quartiers Mouffetard et des bords de Seine en anderen* t. Frankrijk; beslissing, 23 oktober 2007, *Beauseigneur* t. Frankrijk).

B.10. De prejudiciële vraag dient ontkennend te worden beantwoord.

Om die redenen,

het Hof

zegt voor recht :

Artikel 1053, tweede lid, van het Gerechtelijk Wetboek schendt niet de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met artikel 6 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens.

Aldus uitgesproken in het Frans en het Nederlands, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, op de openbare terechtzitting van 16 januari 2014.

De griffier,

De voorzitter,

P.-Y. Dutilleux

J. Spreutels